

Література

1. Аникин Б. А., Рудая И. Л. Аутсорсинг и аутстафтинг: высокие технологии менеджмента : Учеб. пособие. — М. : ИНФРА-М, 2007. — 214 с.
2. Бюджетний менеджмент : Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. М. Федосова. — К. : КНЕУ, 2004. — 864 с.
3. Воскресенский М. Аутсорсинг бизнес-процесов — основа управления дистанционными продажами // Проблемы теории и практики управления. — 2005. — № 1. — С. 63—68.
4. Луценко І. С. Аутсорсинг як ефективна форма реалізації цілей підприємства // Світ меблів і деревини. — 2004. — № 2. — С. 16—17.
5. Спарроу Э. Успешный IT-аутсорсинг: от выбора поставщика до управления проектом : пер. с англ. — М. : Кудиц-образ, 2004. — 175 с.
6. Старикова Л. Аутсорсинг информационных технологий: где грань разумного? // Проблемы теории и практики управления. — 2006. — № 1. — С. 57—63.
7. Юрій С. І., Стоян В. І., Даневич О. С. Казначейська система : Підручник. — 2-ге вид. змін. і доп. — Тернопіль : Карт-бланш, 2006. — 816 с.

Статтю подано до редакції 31.03.12 р.

УДК 330.322.54; 519.86

О. В. Піскунова, канд. техн. наук, доц.,
доцент кафедри економіко-математичного моделювання,
Т. О. Білик, канд. екон. наук, старший викладач
кафедри економіко-математичного моделювання,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ВПЛИВ ПОДАТКОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ НА ЗМІНУ РІВНЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

АНОТАЦІЯ. Досліджено основні зміни податкового законодавства відносно малих підприємств, викликані проведенням податкової реформи. Зміни податкового законодавства розглядаються для малих підприємств, працюючих за спрощеною системою оподаткування, обліку та звітності. На основі моделі оцінювання загальних обсягів податків і зборів, які сплачуються малими підприємствами, досліджено зміну їх податкового навантаження внаслідок прийняття Податкового кодексу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Податковий кодекс, спрощена система оподаткування, малі підприємства, зміни податкового законодавства, податкове навантаження, витрати, модель.

АННОТАЦІЯ. В статті досліджуються основні зміни податкового законодавства стосовно малих підприємств, викликані проведенням податкової реформи. Зміни податкового законодавства розглядаються для малих підприємств, що працюють за спрощеною системою оподаткування, обліку та звітності. На основі моделі оцінювання загальних обсягів податків і зборів, сплачуваних малими підприємствами, аналізується зміна їх податкового навантаження внаслідок прийняття Податкового кодексу.

КЛЮЧЕВІ СЛОВА. Податковий кодекс, спрощена система оподаткування, малі підприємства, зміни податкового законодавства, податкове навантаження, витрати, модель.

ANNOTATION. In the article the key changes of the tax legislation about small enterprises, caused by tax reform, are considering. The research deals with the tax legislation changes for small enterprises, which pay taxes on nonexpert system of taxation, accounting and reporting. The changes of tax burden of small enterprises after adoption of the Tax code are researched on basis of the model of small enterprise tax loading estimation.

KEY WORDS: Tax code, nonexpert system of taxation, small enterprises, tax legislation changes, tax burden, costs, model.

Постановка проблеми. Формування ринкової системи господарювання в Україні зумовило активізацію підприємницької діяльності в усіх сферах економіки. Поступово відбуваються суттєві зміни як зовнішнього, так і внутрішнього середовища функціонування підприємств різних організаційно-правових форм, змісту їх господарської діяльності. Одним з перспективних напрямів створення конкурентного середовища є розвиток малого бізнесу, що безпосередньо впливає на всі сторони суспільного життя. Малі підприємства створюють додаткові робочі місця, сприяють формуванню основи громадянського суспільства — середнього класу, усувають диспропорції на окремих товарних ринках, активізують інноваційні процеси, розвивають конкуренцію, не потребуючи при цьому значних стартових інвестицій.

У країнах Західної Європи та США малі підприємства створюють до 60 % валового внутрішнього продукту та забезпечують роботою більше 50 % населення, в той час як по Україні ці пока-

зники становлять близько 15 % і 7 %. На розвиток малого бізнесу впливає низка економічних і організаційних чинників, провідне значення серед яких має механізм оподаткування. Недосконалість податкового законодавства, значне податкове навантаження та відсутність підтримки зі сторони держави наряду з обмеженим доступом до кредитно-інвестиційних ресурсів та іншими несприятливими факторами призвели до ситуації, коли значна кількість малих підприємств є збитковими протягом ряду років. Прийняття Податкового кодексу та відповідні реформи в податковому законодавстві щодо малого підприємництва були покликані покращити економічну ситуацію в країні та оптимально поєднати фіскальну і стимулюючу функції держави. Проте для з'ясування питання, чи вдалось ці завдання втілити у життя і наскільки вдалось це зробити, необхідний поглиблений науковий аналіз, що обумовлює актуальність теми дослідження.

Аналіз останніх джерел чи публікацій. Проблемам розвитку малого бізнесу в цілому, та, зокрема, питанням оподаткування малих підприємств присвячена значна кількість публікацій вітчизняних науковців, серед яких можна відмітити праці [1, 4, 9]. Проте, ці дослідження сконцентровані на теоретичних та організаційних аспектах проблеми, в них недостатньо уваги приділяється фінансовим розрахункам, кількісному аналізу та моделюванню.

Основною метою дослідження, представленого у статті, було визначення особливостей нового податкового законодавства України щодо сприяння розвитку малого підприємництва та аналіз зміни рівня податкового навантаження вітчизняних малих підприємств, що відбулися внаслідок проведення податкової реформи в країні.

Виклад основного матеріалу дослідження. За даними опитування, проведеного Міжнародною фінансовою корпорацією (МФК), більшість українських суб'єктів малого підприємництва серед перешкод, що заважають підвищенню ефективності їхньої діяльності, в першу чергу називали проблеми, пов'язані з оподаткуванням, нечесною конкуренцією, корупцією і надмірним регулюванням господарської діяльності. Окрім того, біля 84 % малих підприємств зазначали неспроможність української судової системи захистити їхні права. Проведення податкової реформи в Україні, незважаючи на досить неоднозначний її характер стосовно впливу на розвиток малого підприємництва, дозволяє вирішити деякі з цих питань.

Згідно нового Податкового кодексу суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на чотири групи платників єдиного податку. До перших трьох груп відносяться фізичні особи — підприємці, а до четвертої — юридичні особи — суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, середньооблікова кількість працівників яких протягом календарного року не перевищувала 50 осіб, а обсяг доходу не перевищував 5 000 000 грн. Збільшення граничного рівня доходу (в попередньому варіанті податкового законодавства спрощена система оподаткування та звітності для юридичних осіб запроваджувалась у випадку, якщо їх обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за рік не перевищував 1 млн грн) безумовно розширило можливості використання спрощеної системи. З іншого боку, за останнє десятиріччя економічна ситуація в країні суттєво змінилася. Так, наприклад, розмір мінімальної заробітної плати, порівняно з 1998 роком, коли було прийнято діючий до останнього часу Указ президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності», зріс більше ніж у 20 разів. Зважаючи на вказане, збільшення граничного рівня доходу в 5 разів може виявитись недостатнім. Окрім того, якщо для фізичних осіб-підприємців максимальне значення кількості найманих осіб, або осіб, що перебувають з ними у трудових відносинах, збільшилось вдвічі (з 10 до 20), то для юридичних осіб вказана норма залишилась незмінною (50 осіб).

На думку багатьох фахівців деякі норми Податкового кодексу не сприятимуть розвитку малого бізнесу. Так, у новому податковому законодавстві відбулося більш жорстке регламентування видів діяльності, що підлягають оподаткуванню за спрощеною системою. Одна з вагомих проблем розвитку малого бізнесу в Україні полягає у його структурі, зосередженості на посередницьких операціях. Мале підприємництво, переважно, розвивається у сферах торгово-посередницької діяльності, транспортного обслуговування, надання медичних та побутових послуг, громадського харчування, юридичної практики. Суттєве скорочення видів діяльності може стати значною перешкодою для всебічного розвитку малого бізнесу.

Таким чином, положення Податкового кодексу стосовно малого підприємництва не є досконалими та однозначно сприятливими для малого бізнесу, проте, зважаючи на реальний стан

справ в секторі малого бізнесу, його прийняття було необхідним та своєчасним кроком.

Оцінка ефективності нового податкового законодавства щодо сприяння розвитку малого бізнесу була проведена авторами на основі моделі оцінювання загальних обсягів податків і зборів, що сплачуються малими підприємствами.

Згідно з Податковим кодексом України [7] малі підприємства — юридичні особи мають право обирати такі спрощені способи сплати податків: за схемою 1 — спрощену систему оподаткування (єдиний податок за ставкою 3 % від обсягу реалізованої продукції разом зі сплатою податку на додану вартість); за схемою 2 — спрощену систему оподаткування (єдиний податок за ставкою 5 % від обсягу реалізованої продукції без сплати податку на додану вартість).

Крім того, згідно з Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» [3] малі підприємства — юридичні особи повинні сплачувати єдиний внесок на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, який нараховується на суму заробітної плати та на суму винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами. Ставка єдиного внеску встановлюється відповідно до класів професійного ризику виробництва, до яких віднесено платників єдиного внеску, з урахуванням видів їх економічної діяльності: її величина складає 36,76 % для 1 (мінімального) класу професійного ризику і 49,7 % для 67 (максимального) класу ризику.

Було побудовано модель оцінювання загальних обсягів податків і зборів (обов’язкових платежів), які повинні сплачувати малі підприємства при спрощених системах оподаткування [6].

Нехай V — обсяг виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) малого підприємства, C — витрати з реалізованої продукції без урахування податків і зборів, до складу яких входять матеріальні витрати C_m , у тому числі вартість товарів і послуг, придбаних для перепродажу та реалізованих без додаткової обробки на даному підприємстві, амортизаційні відрахування C_a , витрати на оплату праці C_{zp} , інші операційні витрати C_{in} :

$$C = C_m + C_a + C_{zp} + C_{in}$$
 У разі оподаткування малого підприємства за схемою 1, що передбачає сплату податку на додану вартість за

ставкою $\alpha_{pdv} = 0,17$, виручка V містить у собі даний податок (податкове зобов'язання) $N_{pdv} = \alpha_{pdv} \cdot V'$, де V' — виручка від реалізації без податку на додану вартість. Тобто $V = V' + N_{pdv} = (1 + \alpha_{pdv}) \cdot V'$. Будемо вважати, що у цьому разі за всією величиною матеріальних витрат C_m виникає податковий кредит $N_{pdvk} = \alpha_{pdv} \cdot C'_m$, де C'_m — обсяг матеріальних витрат за винятком обсягу податку на додану вартість: $C_m = C'_m + \alpha_{pdv} \cdot C'_m = (1 + \alpha_{pdv}) \cdot C'_m$.

У випадку вибору спрощеної системи оподаткування зі сплатою податку на додану вартість мале підприємство повинно сплатити до бюджету 3 % з доходу від реалізації продукції V і податок на додану вартість N_{pdv} , а також єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування N_{zp} . Загальний обсяг податків і зборів N малого підприємства у цьому разі складає: $N = \alpha_{ep1} \cdot V + N_{pdv} + N_{zp}$, де $\alpha_{ep1} = 0,03$ — ставка єдиного податку за даною схемою оподаткування.

Податок на додану вартість N_{pdv} являє собою різницю між податком на додану вартість, нарахованим на обсяг продажу (податковим зобов'язанням) N_{pdvz} , і податком на додану вартість, нарахованим на вартість придбаних матеріальних ресурсів виробничого призначення (податковим кредитом) N_{pdvk} :

$N_{pdv} = N_{pdvz} - N_{pdvk} = \alpha_{pdv}^* \cdot (V - C_m)$, де $\alpha_{pdv}^* = \alpha_{pdv} / (1 + \alpha_{pdv})$. Обсяг єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування N_{zp} , який нараховується на суму заробітної плати, визначається так:

$N_{zp} = \alpha_{zp} \cdot C_{zp}$, де α_{zp} — ставка єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Для визначеності при проведенні подальших розрахунків оберемо ставку єдиного внеску $\alpha_{zp} = 0,3726$, що відповідає 23 класу професійного ризику виробництва, до якого відносяться, зокрема, такі види економічної діяльності як оптова торгівля багатьма видами товарів, деякі види посередництва, здавання в найом транспортних засобів та ін. З урахуванням наведених формул отримуємо:

$$N = \alpha_{ep1} \cdot V + \alpha_{pdv}^* \cdot (V - C_m) + \alpha_{zp} \cdot C_{zp},$$

$$\text{або} \quad N = V \cdot (\alpha_{ep1} + \alpha_{pdv}^* - \alpha_{pdv}^* \cdot s_m \cdot c + \alpha_{zp} \cdot s_{zp} \cdot c),$$

де s_m , s_{zp} — частки відповідно матеріальних витрат C_m і витрат на оплату праці C_{zp} у загальному обсязі витрат C ; c — відношення витрат C до виручки V : $c = C/V$, тобто питомі витрати, які визначають ефективність діяльності малого підприємства без урахування будь-яких податків і зборів. З урахуванням позначень

$$v_{ep1} = \gamma_{ep1} - \beta_{ep1} \cdot c,$$

$$\gamma_{ep1} = \alpha_{ep1} + \alpha_{pdv}^*, \quad \beta_{ep1} = \alpha_{pdv}^* \cdot s_m + \alpha_{zp} \cdot s_{zp},$$

формула для визначення загального обсягу податків і зборів матиме вигляд:

$$N = v_{ep1} \cdot V.$$

Щоб отримати модель оцінювання загальних обсягів платежів N у випадку, коли мале підприємство обрало спрощену систему оподаткування без сплати податку на додану вартість, у наведених вище формулах необхідно покласти $\alpha_{pdv}^* = 0$. Після цього отримаємо наступну формулу: $N = V \cdot (\alpha_{ep2} + \alpha_{zp} \cdot s_{zp} \cdot c)$, або

$$N = v_{ep2} \cdot V,$$

$$v_{ep2} = \gamma_{ep2} - \beta_{ep2} \cdot c,$$

$$\gamma_{ep2} = \alpha_{ep2}, \quad \beta_{ep2} = -\alpha_{zp} \cdot s_{zp}.$$

Таким чином, побудовано моделі оцінювання загальних обсягів податків і зборів (обов'язкових платежів) N , що повинні сплачувати малі підприємства за спрощеними схемами оподаткування. Дані моделі можна представити у вигляді загальної моделі оцінювання податкових платежів, які повинно сплачувати мале підприємство за спрощених схем оподаткування:

$$N = v \cdot V, \tag{1}$$

$$v = \gamma - \beta \cdot c, \tag{2}$$

$$\gamma = \begin{cases} \alpha_{ep1} + \alpha_{pdv}^*, & \text{за схемою 1,} \\ \alpha_{ep2}, & \text{за схемою 2,} \end{cases} \quad (3)$$

$$\beta = \begin{cases} \alpha_{pdv}^* \cdot s_m - \alpha_{zp} \cdot s_{zp}, & \text{за схемою 1,} \\ -\alpha_{zp} \cdot s_{zp}, & \text{за схемою 2.} \end{cases} \quad (4)$$

Величину v можна розглядати як агреговану ставку оподаткування доходу малого підприємства. Вона має постійну складову γ , що залежить тільки від діючих ставок податків, і складову $(-\beta \cdot c)$, що залежить ще й від питомих витрат підприємства c і від їх структури. Якщо значення параметра β додатні, то зі зменшенням питомих витрат c агрегована ставка оподаткування доходу малого підприємства v збільшується, коли ж β приймає від'ємні значення, то зі зменшенням питомих витрат c агрегована ставка оподаткування v також зменшується. Окрім того, зі зростанням ефективності виробництва вплив величини β , і як слід структури витрат, на агреговану ставку оподаткування v зменшується і за малих значень c агрегована ставка v приблизно дорівнюватиме параметру γ : $v \approx \gamma$.

У табл. 1 наведено розраховані за формулами (2)—(4) значення агрегованої ставки оподаткування малого підприємства v для спрощених систем оподаткування (схеми 1 і 2) за різних значень частки матеріальних витрат s_{zp} і різних значень питомих витрат c .

За даними табл. 1 можна дійти висновку, що для малих підприємств, які сплачують податки за схемою 1, якщо частка їх витрат на оплату праці в загальному обсязі витрат невисока (до 20 %), то збільшення питомих витрат призводить до зменшення податкового навантаження підприємства. У випадку, коли питома вага витрат на оплату праці у загальному обсязі витрат перевищує 20 %, загальний обсяг податків і зборів, що сплачуються підприємством, зростає при збільшенні значень показника c . Якщо мале підприємство оподатковується за схемою 2, то збільшення питомих витрат призводить до збільшення суми податків та зборів, що має бути сплачена цим підприємством.

Таблиця 1

РОЗРАХУНКОВІ ЗНАЧЕННЯ АГРЕГОВАНОЇ
СТАВКИ ОПОДАТКУВАННЯ v

s_{zp}	Розрахункові значення агрегованої ставки оподаткування v							
	Схема оподаткування 1				Схема оподаткування 2			
	$c = 0,8$	$c = 0,7$	$c = 0,6$	$c = 0,5$	$c = 0,8$	$c = 0,7$	$c = 0,6$	$c = 0,5$
0,00	0,059	0,074	0,088	0,103	0,050	0,050	0,050	0,050
0,10	0,100	0,110	0,119	0,129	0,080	0,076	0,072	0,069
0,20	0,142	0,146	0,150	0,154	0,110	0,102	0,095	0,087
0,30	0,183	0,182	0,181	0,180	0,139	0,128	0,117	0,106
0,40	0,225	0,219	0,212	0,206	0,169	0,154	0,139	0,125
0,50	0,266	0,255	0,243	0,232	0,199	0,180	0,162	0,143
0,60	0,308	0,291	0,275	0,258	0,229	0,206	0,184	0,162
0,70	0,349	0,327	0,306	0,284	0,259	0,233	0,206	0,180
0,80	0,391	0,364	0,337	0,310	0,288	0,259	0,229	0,199
0,90	0,432	0,400	0,368	0,336	0,318	0,285	0,251	0,218
1,00	0,473	0,436	0,399	0,362	0,348	0,311	0,274	0,236

До прийняття Податкового кодексу України право на застосування спрощеної системи оподаткування малим підприємствам надавалось Указом Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва» [8]. Згідно даного Указу малі підприємства-юридичні особи могли сплачувати єдиний податок за ставкою 6 % від обсягу реалізованої продукції разом зі сплатою податку на додану вартість ($\alpha_{pdv}=0,2$) або єдиний податок за ставкою 10 % без сплати податку на додану вартість. Крім того, згідно з Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» [2] малі підприємства, які обрали спрощену систему оподаткування, повинні були сплачувати ще й внески до Пенсійного фонду України у разі, коли частка єдиного податку, що направлялась до Пенсійного фонду, була меншою за величину, що повинно було б сплачувати підприємство за загальної системи оподаткування. Така ситуація виникала, коли питомі витрати підприємства c перевищували деяке критичне значення $c_{\text{ПФ}}$. Таким чином, для розра-

хунку агрегованої ставки оподаткування v за старого податкового законодавства можна скористатись формулами (3) — (4), але у випадку, коли $c \leq c_{\text{ПФ}}$, необхідно покласти $\alpha_{zp} = 0$.

Для аналізу зміни рівня податкового навантаження після введення в дію Податкового кодексу для малих підприємств, що працюють за спрощеною системою оподаткування, були розраховані значення зміни агрегованої ставки оподаткування $\Delta v = v_1 - v_2$, де v_1 та v_2 — агреговані ставки оподаткування відповідно за новим та старим податковим законодавством, наведені у табл. 2.

Таблиця 2

**РОЗРАХУНКОВІ ЗНАЧЕННЯ ЗМІНИ АГРЕГОВАНОЇ СТАВКИ
ОПОДАТКУВАННЯ $\Delta v = v_1 - v_2$ ПІСЛЯ ПРИЙНЯТТЯ НОВОГО
ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА**

s_{zp}	Розрахункові значення зміни агрегованої ставки оподаткування Δv							
	Схема оподаткування 1				Схема оподаткування 2			
	$c = 0,8$	$c = 0,7$	$c = 0,6$	$c = 0,5$	$c = 0,8$	$c = 0,7$	$c = 0,6$	$c = 0,5$
0,00	-0,034	-0,036	-0,039	-0,041	-0,050	-0,050	-0,050	-0,050
0,10	-0,006	-0,012	-0,017	-0,023	-0,020	-0,024	-0,028	-0,031
0,20	0,019	0,013	0,004	-0,006	-0,002	-0,002	-0,005	-0,013
0,30	0,026	0,029	0,025	0,012	0,002	0,001	-0,001	-0,012
0,40	0,033	0,035	0,036	0,030	0,005	0,003	0,002	-0,013
0,50	0,041	0,041	0,041	0,042	0,008	0,006	0,004	-0,014
0,60	0,048	0,047	0,047	0,046	0,011	0,009	0,007	-0,016
0,70	0,055	0,054	0,052	0,051	0,015	0,012	0,009	-0,017
0,80	0,062	0,060	0,057	0,055	0,018	0,015	0,011	-0,018
0,90	0,069	0,066	0,063	0,060	0,021	0,018	0,014	-0,020
1,00	0,076	0,072	0,068	0,064	0,024	0,020	0,016	-0,021

На основі розрахунків, наведених у табл. 2, можна побачити, що введення в дію нового податкового законодавства є вигідним, у першу чергу, для підприємств з невеликою кількістю найманих працівників чи невисоким рівнем офіційної заробітної плати. Для підприємств з достатньо високим значенням питомої ваги витрат на оплату

праці у загальному обсязі витрат проведення податкової реформи призведе до збільшення загальної суми податків і зборів і, відповідно, до зменшення їх фінансових результатів, тобто є не вигідним.

Висновки з проведеного дослідження. Дослідження зміни рівня податкового навантаження малих підприємств, проведене на основі моделей оцінювання загальних обсягів податків і зборів, які сплачувались малими підприємствами до та після введення в дію Податкового кодексу, показало, що проведення податкової реформи зменшило податковий тягар для значної кількості малих підприємств. Даний фактор є хорошим стимулом для підвищення ефективності їхньої діяльності. Аналіз моделі показав, також, що значний вплив на рівень податкового навантаження малих підприємств мають витрати, якими малі підприємства практично не управляють. При подальшому удосконаленні спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності доцільно ввести положення про стимулювання малих підприємств до зниження ними обсягу витрат, що повинно призвести до зростання чистого прибутку і, як наслідок, до зростання власних фінансових ресурсів для їх розвитку.

Незважаючи на певні недоліки, податкова реформа є довгоочікуваним і необхідним кроком у створенні успішної та конкурентоспроможної держави. Зниження податкового навантаження, введення податкових канікул і багато інших нововведень, покликані сприяти розвитку малого підприємництва в Україні, та встановити оптимальний рівень наповнення державного бюджету за рахунок малого бізнесу.

Література

1. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики: 2-ге вид., випр. і доп. / З. С. Варналій. — К.: Знання, 2003. — 302 с.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058-IV.
3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI.
4. Коротун В.І. Проблеми мінімізації сплати податків в Україні // Економіка. Фінанси. Право. — 2010. — № 6. — С. 21—25.
5. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: у 3 т. // колектив авторів [заг. редакція М. Я. Азарова]. — К.: Міністерство фінансів України, Національний університет ДПС України, 2010. — 2389 с.

6. Піскунова О.В. Моделювання управлінських рішень щодо розвитку малого підприємництва. — К.: КНЕУ, 2010. — 334 с.

7. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755 — VI.

8. Указ президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 03.07.1998 р. № 727/98.

9. Ярошенко Ф. О. Реформування податкової системи України в контексті прийняття Податкового кодексу / Фінанси України. — № 7. — 2010. — С. 3—9.

Статтю подано до редакції 05.04.12 р.

УДК 336.71

*Г. В. Труш, старший викладач
кафедри банківської справи
КНЕУ імені Вадима Гетьмана*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Досліджено теоретичні та практичні засади депозитної політики комерційних банків України в умовах ринкової трансформації та формування національної грошово-кредитної системи. Відмічено роль і місце депозитної політики комерційного банку в забезпеченні ефективності функціонування банківської системи, її взаємозв'язок із стабільністю грошово-кредитного ринку в Україні.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: глобалізація, депозитна політика, банківський менеджмент, банківські ресурси.

Исследовано теоретические и практические основы депозитной политики коммерческих банков Украины в условиях рыночной трансформации и формирования национальной денежно-кредитной системы. Показана роль и место депозитной политики коммерческого банка в обеспечении эффективности функционирования банковской системы, ее взаимосвязь со стабильностью денежно-кредитного рынка в Украине.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: глобализация, депозитная политика, банковский менеджмент, банковские ресурсы .

Theoretical and practical bases of deposit policy of commercial banks of Ukraine are investigated in the conditions of market transformation and forming of the national money-and-credit system. Role and place of deposit policy of commercial bank in providing of efficiency of